

บทที่ 5

สรุปอภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน โดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านสายปลาหลาย(คุรุราษฎร์ผดุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบวงจร PAOR ตามแนวคิดของเคมมิส และแม็กเท็กการ์ท (Kemmis and McTaggart, 1988 pp. 11-15 อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์, 2554, หน้า 301-303) ซึ่งเป็นกระบวนการในการดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การปฏิบัติการ (Action) 3) การสังเกตการณ์ (Observation) และ 4) การสะท้อนกลับ (Reflection) ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย
3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน โรงเรียนบ้านสายปลาหลาย(คุรุราษฎร์ผดุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านสายปลาหลาย(คุรุราษฎร์ผดุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านสายปลาหลาย (คุรุราษฎร์ผดุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 6 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัย คือ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสายปลาหลาย(คุรุราษฎร์ผดุง) ที่สนใจทำวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 1 คน

1.1.2 ครูที่ประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 คน (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ครูประจำชั้น 1 คน)

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 20 คน ประกอบด้วย

1.2.1 ผู้นิเทศ คือ ว่าที่ร้อยเอกวีระศักดิ์ บัวโค ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสายปลาหลาย(คุรุราษฎร์ผดุง)

1.2.2 วิทยากร คือ นายเอนก เกตุวงศ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผู้ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านสายปลาหลาย (คุรุราษฎร์ผดุง)

1.2.3 ตัวแทนนักเรียนโรงเรียนบ้านสายปลาหลาย(คุรุราษฎร์ผดุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2560 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ชั้นละ 3 คน จำนวน 18 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจงจากนักเรียนกลุ่มเก่ง : ปานกลาง : อ่อน เท่ากับ 1:1:1 แบ่งกลุ่มจากผลการเรียนประเมินโดยครูประจำชั้น

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบวงจร PAOR ตามแนวคิดของเคมมิส และแม็กเท็กการ์ท (Kemmis and McTaggart, 1988, pp. 11–15 อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์, 2554, หน้า 301–303) ซึ่งเป็นกระบวนการในการดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การปฏิบัติการ (Action) 3) การสังเกตการณ์ (Observation) และ 4) การสะท้อนกลับ (Reflection)

1. ขั้นการวางแผน

1.1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านสายปลาหลาย (คุรุราษฎร์ผดุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ซึ่งมีเอกสารที่เกี่ยวข้องได้แก่ แผนปฏิบัติการโรงเรียนบ้านสายปลาหลาย (คุรุราษฎร์ผดุง) ประจำปี 2559 รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) และผลการประเมินภายนอก (สมศ.) รอบสาม

1.2 การสัมภาษณ์ครูซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านสายปลาหลาย (คุรุราษฎร์ผดุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

1.3 การประชุมร่วมกันเพื่อวางแผนการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านสายปลาหลาย (คุรุราษฎร์ผดุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาครู ประกอบด้วย 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต และ 3) การนิเทศภายใน

2. ขั้นการปฏิบัติการ

ได้ดำเนินการตามแนวการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในวันที่ 5 กันยายน 2560

2.2 การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต ระหว่างวันที่ 8 กันยายน 2560 – 2 ตุลาคม 2560 และวงรอบที่ 2 ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2560 – 4 ธันวาคม 2560

2.3 การนิเทศภายใน วงรอบที่ 1 ระหว่างวันที่ 26-27 กันยายน 2560 และวงรอบที่ 2 ระหว่างวันที่ 28-29 พฤศจิกายน 2560

3. ขั้นตอนการสังเกตการณ์

ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการอย่างละเอียด และรอบด้านเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาครูโดยคำนึงถึงความถูกต้องและคุณภาพของข้อมูลที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ โดยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลที่สร้างขึ้น การเก็บรวบรวมข้อมูลมีความสัมพันธ์กับที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ ดังนี้

3.1 บันทึกการประชุม

3.2 การสัมภาษณ์ครูซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัย ประกอบด้วย

3.2.1 สภาพและปัญหาในสภาพและปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านสาขหลาย(ครูราษฎร์ผดุง)

3.2.2 การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.3 การทดสอบความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ร่วมวิจัยก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.4 การสังเกตพฤติกรรมครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.5 การนิเทศและติดตามผล ประกอบด้วย

3.5.1 การประเมินความพึงพอใจต่อการประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.5.2 การประเมินแผนการจัดกิจกรรม

3.5.3 การประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

4. ขั้นตอนการสะท้อนกลับ

4.1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการพัฒนาศักยภาพครูตามแนวทางการพัฒนาศักยภาพครู 3 แนวทาง คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตและการนิเทศภายใน แล้วนำมาประมวลผลภาพรวม

4.2 สรุปผลการดำเนินงานโดยนำส่วนดีไปดำเนินการพัฒนาต่อไปและนำข้อมูล ปัญหา อุปสรรคไปใช้วางแผนแก้ปัญหา ตามขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและนำข้อมูลไปพัฒนาใน 4 ขั้นตอน ในวงรอบต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านสายปลาหลาย(คุรุราษฎร์ผดุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1.1 สภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านสายปลาหลาย(คุรุราษฎร์ผดุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า มีการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนมาใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยไม่ได้ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาใช้ในการจัดกิจกรรมมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเฉพาะสาระการเรียนรู้เฉพาะเจาะจงเท่านั้น

1.2 ปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านสายปลาหลาย(คุรุราษฎร์ผดุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ครูไม่ได้รับการพัฒนาทางด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูขาดการฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง ขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย สอนตามความเคยชินโดยไม่มี การเขียนแผนการจัดกิจกรรม

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านสายปลาหลาย (คุรุราษฎร์ผดุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

การประชุมเชิงปฏิบัติการ มีเนื้อหาการพัฒนาประกอบด้วย

1) หลักสูตรกับทักษะชีวิตและการพัฒนาความมีทักษะชีวิตของนักเรียน 2) ทักษะชีวิตและการพัฒนาความมีทักษะชีวิตของนักเรียน 3) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4) การเขียนแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่าผู้ร่วมวิจัยมีความรู้เพิ่มขึ้นหลังจากการฝึกปฏิบัติการโดยการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการประชุมเชิงปฏิบัติการไปใช้ในการเขียนแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ ซึ่งมีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก ในการพัฒนากรอบที่ 1 และสามารถเขียนแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ในการพัฒนากรอบที่ 2

2.2 การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมกันจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตที่ใช้คำถามแบบ R-C-A โดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกิจกรรม ดังนี้ คือ กิจกรรมแนะแนว เรียน 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ หลังจากการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต พบว่าผู้ร่วมวิจัยเกิดความรู้ความเข้าใจและเกิดทักษะด้านการเขียนแผนการจัดกิจกรรมและสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากจึงส่งผลให้นักเรียนมีทักษะชีวิตเพิ่มมากขึ้น ดังนี้ นักเรียนเริ่มกล้า อภิปรายแสดงความคิดเห็นหรือสะท้อนความรู้สึกนึกคิดของตนเองได้ นักเรียนหลายคนมีพฤติกรรมที่เหมาะสมขึ้น นักเรียนเข้าใจถึงการแสดงพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมว่าสิ่งใดที่สามารถทำได้และสิ่งใดไม่เหมาะสม มีความตระหนักในการใช้โทรศัพท์มากขึ้น รู้ถึงประโยชน์และโทษของการใช้โทรศัพท์มือถือและสื่อจากอินเทอร์เน็ต

2.3 การนิเทศภายใน

จากแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า การนิเทศภายในเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนให้สามารถจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้เป็นอย่างดี โดยใช้เครื่องมือในการนิเทศ คือ 1) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบสังเกตพฤติกรรมของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ผลจากการนิเทศโดยใช้เครื่องมือดังกล่าวสรุปได้ว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกิจกรรมที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมวิจัยเป็นอย่างมาก เนื้อหาสาระของหลักสูตรที่ใช้ในการประชุมมีความเข้าใจง่าย ตรงกับกรอบแนวคิดของแนวทางการพัฒนาในการประชุมเชิงปฏิบัติการทุกคนได้ลงมือฝึกปฏิบัติ วิทยากรเป็นผู้มีความสามารถจึงส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัยเกิดความรู้ความเข้าใจ และเกิดทักษะสามารถเขียนแผนการจัดการกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ในวงรอบที่ 1 และสามารถเขียนแผนการจัดการกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ในการพัฒนาในวงรอบที่ 2 จากการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก ในวงรอบที่ 1 อยู่ในระดับมากที่สุด ในการพัฒนาในวงรอบที่ 2

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านสายปลาหลาย(คุรุราษฎร์ผดุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 1

3.1 ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนได้รับการพัฒนาอยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 48.75 แต่หลังจากได้รับการพัฒนาผู้ร่วมวิจัยทั้ง 4 คน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพิ่มมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 81.25 และมีค่าร้อยละความก้าวหน้าราย

กลุ่มเท่ากับ 63.41 แสดงว่ามีการพัฒนาขึ้น ความพึงพอใจของครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัยที่มีต่อการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$)

3.2 ด้านการเขียนแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า หลังจากการพัฒนาโดยการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการในวงรอบที่ 1 ผู้ร่วมวิจัยส่วนใหญ่เขียนแผนการจัดกิจกรรมได้แต่ยังมีส่วนที่ต้องพัฒนาให้ยังสมบูรณ์ขึ้น โดยผลการประเมินแผนการจัดกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) และมีการพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 โดยใช้แนวทางการพัฒนาการนิเทศการเขียนแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น โดยผลการประเมินแผนการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) และมีค่าร้อยละความก้าวหน้ารายกลุ่มเท่ากับ 63.50 แสดงว่ามีการพัฒนาดีขึ้น

3.3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชั้นเรียน จากการสังเกตพฤติกรรมของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยผู้นิเทศ พบว่า หลังจากผู้ร่วมวิจัยได้รับการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ซึ่งได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดกิจกรรม การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผลการสังเกตพฤติกรรมของครูในการจัดกิจกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) และมีการพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีการพัฒนาการจัดกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น โดยผลการสังเกตพฤติกรรมของครูในการจัดกิจกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) และมีค่าร้อยละความก้าวหน้ารายกลุ่มเท่ากับ 74.98 แสดงว่ามีพัฒนาการที่ดีขึ้น และความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$)

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านสายปลาหลาย(คุรุราษฎร์ผดุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

จากการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านสายปลาหลาย(คุรุราษฎร์ผดุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายที่ทำให้การวิจัยดำเนินการไปด้วยดี มีการพัฒนาครูซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัยในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้แนวทางการพัฒนา คือ 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต และ 3) การนิเทศภายใน ซึ่งนำผลมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาสภาพในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนพบว่า มีการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตโดยไม่ได้ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดกิจกรรมมุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่สำคัญตามสาระการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีสาระการเรียนรู้เฉพาะเจาะจงเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากครูให้ความสำคัญน้อยเพราะส่วนใหญ่จะสอนเนื้อหาวิชาหลักสำหรับการเตรียมสอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรณทิพา โสภาสพ (2560, หน้า 122-123) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านนาเพียงเก่าสนธิราษฎร์สามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ มีการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เฉพาะในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเท่านั้น

1.2 ผลการศึกษาปัญหาในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านสายปลาหลาย(คุรุราษฎร์ผดุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จากการศึกษาพบว่า ครูไม่ได้รับการพัฒนาทางด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูขาดการฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง ขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดเทคนิค

วิธีการสอนที่หลากหลาย สอนตามความเคยชินโดยไม่มีการเขียนแผนการจัดการจัดกิจกรรมซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ ทศนีย์ บุตรดีวงศ์ (2556, หน้า 122) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของบุคลากร โรงเรียนบ้านนาแยง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนโสตศึกษา เนื่องจากครูส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการอบรมหรือฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรณทิพา โสภาสพ (2560, หน้า 122-123) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านนาเพียงเก่าสนธิราษฎร์สามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัย พบว่าครูยังไม่ได้รับการพัฒนาทางด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดเทคนิควิธีการสอน ที่หลากหลาย ขาดการเขียนแผนการสอน แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกห้องเรียนไม่เพียงพอ

2. แนวการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน โดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านสายปลาหลาย (คุรุราษฎร์ผดุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีขอบข่ายเนื้อหา 2 ด้าน ดังนี้

2.1.1 ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉราพร ภักดีสมัย (2555, หน้า 121-122) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านบกห้วยโนน อำเภอดงหลวง จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัย พบว่าการพัฒนาในวงรอบที่ 1 ใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน ทำให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาดันคว้า มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้นทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรณทิพา โสภาสพ (2560, หน้า 122-123) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โรงเรียนบ้านนาเพียงเก่าสนธิราษฎร์สามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่าผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มมากขึ้น หลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการและศึกษาดูงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ ทศนิยม บุตรดีวงศ์ (2556, หน้า 122) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของบุคลากร โรงเรียนบ้านนาแยง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 2 ใช้แนวทางการพัฒนาบุคลากรคือการฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่าผลการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการด้านความรู้ ความเข้าใจ พบว่า ก่อนการพัฒนาผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการค่อนข้างน้อยหลังจากได้รับการพัฒนา ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพิ่มมากขึ้น

2.1.2 ด้านความพึงพอใจของครูต่อการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ

หลังจากการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแล้วผลการวิจัย พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงษ์รัตน์ บุตรชารี (2552, หน้า 120) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาครูเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านสร้างพาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 3 ผลจากการวัดระดับความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาครูเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสร้างพาก ตามความเห็นของผู้บริหาร ครู นักเรียน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Diosdado (2011, p.122) ได้ศึกษาการพัฒนาครูโดยใช้หลักสูตรการพัฒนาครูมืออาชีพ : การพัฒนาครูในประเทศฟิลิปปินส์ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการใช้หลักสูตรการพัฒนาครูมืออาชีพในประเทศฟิลิปปินส์ โดยการใช้การสำรวจและใช้แบบสอบถามปลายเปิดในการศึกษาครูมืออาชีพในฟิลิปปินส์ ที่สอนในระดับประถมศึกษา พบว่าการใช้หลักสูตรพัฒนาครูมืออาชีพโดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการในการยกระดับความรู้ในเนื้อหาของการพัฒนาครูมืออาชีพได้ผลดีกว่าการจัด สัมมนาแบบดั้งเดิม

2.2 การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต

ในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน โดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน พบว่าครูสามารถเขียนแผนการจัดกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรสุวรรณ พันธุ์ตงยาง (2554, หน้า 121) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนนิคมลำปาววิทยา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาให้ความรู้ ฝึกทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ทำให้บุคลากรสามารถจัดทำหลักสูตรบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถเขียนหน่วยการเรียนรู้และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงตามกรอบแนวคิดการศึกษาขั้นตอนได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉราพร ภักดีสมัย (2555, หน้า 121-122) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านบึงห้วยโนน อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาในวงรอบที่ 1 ใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพรรณทิพา โสภาสพ (2560, หน้า 122-123) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านนาเพียงเก่าสนธิราษฎร์สามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในวงรอบที่ 1 ใช้แนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง ประกอบด้วย 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การศึกษาดูงาน และ 3) การนิเทศภายใน ครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

2.3 การนิเทศภายใน

การนิเทศภายใน มีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ผู้ร่วมวิจัยให้สามารถปฏิบัติตามรูปแบบการเขียนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ เป็นแนวทางการพัฒนาที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้วิจัย ในการติดตามผลการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะการนิเทศการจัดกิจกรรม ในวงรอบที่ 2 ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมวิจัยและผู้นิเทศได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในเรื่องที่มีปัญหาอุปสรรคด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ การอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน โดยผู้นิเทศให้การแนะนำตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการพัฒนา อย่างต่อเนื่อง โดยให้การนิเทศทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม ส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัยสามารถเขียนแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรสุวรรณ พันธุ์ดงยาง (2554, หน้า 121) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนนิคมลำปาววิทยา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศภายในแบบร่วมพัฒนาให้ความรู้ ฝึกทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ทำให้บุคลากรสามารถจัดทำหลักสูตรบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถเขียนหน่วยการเรียนรู้และเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉราพร ภักดีสมัย (2555, หน้า 121-122) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านบกห้วยโนน อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีความมั่นใจ สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง มาเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง กล้าคิด กล้าทำ และสามารถนำความรู้เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน โดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า

3.1 ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ก่อนการพัฒนาผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คิดเป็นร้อยละ 48.75 แต่หลังจากได้รับการพัฒนาโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพิ่มมากขึ้นคิดเป็นร้อยละ 81.25 ซึ่งแสดงว่าผู้ร่วมวิจัยมีความก้าวหน้าในการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพรรณทิพา โสภาสพ (2560, หน้า 122-123) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านนาเพียงเก้าสนธิราษฎร์สามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ ทศนีย์ บุตรดีวงศ์ (2556, หน้า 122) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของบุคลากร โรงเรียนบ้านนาแยง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ด้านความรู้ ความเข้าใจ พบว่าก่อนการพัฒนาผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการค่อนข้างน้อย หลังจากได้รับการพัฒนา ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพิ่มมากขึ้น และผลการประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัยที่มีต่อการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.56$)

3.2 ด้านการเขียนแผนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน โดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า หลังจากการพัฒนาโดยการเข้าร่วม ประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตและการนิเทศภายใน วงรอบที่ 1 ผู้ร่วมวิจัยสามารถเขียนแผนการจัดกิจกรรมได้ โดยผลการประเมินแผนการจัดกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) จึงนำไปพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 คือ การพัฒนา การเขียนแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง โดยการนิเทศภายใน ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมี ความสามารถในการเขียนแผนการจัดกิจกรรมได้สมบูรณ์ขึ้น โดยมีผลการประเมินการ เขียนแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) มีค่าเฉลี่ยวงรอบที่ 2 เพิ่ม จากวงรอบที่ 1 ($\bar{X} = 0.66$) โดยมีค่าร้อยละความก้าวหน้า เท่ากับ 63.50 ที่เป็นเช่นนี้อาจ เป็นเพราะในการเขียนแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในครั้งแรกยังมีปัญหาในการเขียนแต่เมื่อมีการนิเทศแบบให้ คำชี้แนะอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ด้วยความสามารถของผู้นิเทศทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีการ พัฒนาในการเขียนแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ผลการประเมินการเขียนแผนการจัดกิจกรรมพัฒนา ทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในวงรอบที่ 2 มีความสมบูรณ์ครบถ้วนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉราพร รักดีสมัย (2555, หน้า 121-122) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาบุคลากรด้าน การจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านบักห้วยโนน อำเภอสรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาในวงรอบที่ 1 ใช้กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากขึ้นทุกคนสามารถเขียนแผนการ จัดการเรียนรู้อยู่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรณทิพา ไสภาสพ (2560, หน้า 122-123) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้อยู่ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านนาเพียงเก่าสนธิราษฎร์สามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพครู ในการจัดการเรียนรู้อยู่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในวงรอบที่ 1 ใช้แนวทางการ พัฒนา 3 แนวทาง ประกอบด้วย 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การศึกษาดูงาน และ

3) การนิเทศภายใน ครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต และความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต โดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.1 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต จากการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ร่วมวิจัยโดยการประเมินพฤติกรรมการสอนของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต อยู่ในระดับมากที่สุด มีผลการพัฒนาเพิ่มขึ้น หลังจากได้รับการนิเทศ วงรอบที่ 1 ผู้ร่วมวิจัยมีผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) จึงนำไปพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 โดยการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความสามารถในการจัดกิจกรรมได้พัฒนาขึ้น โดยมีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.67$) มีค่าเฉลี่ยในวงรอบที่ 2 เพิ่มจากวงรอบที่ 1 ($\bar{X} = 0.93$) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ร่วมวิจัยมีการนำผลการนิเทศไปปรับปรุงและแก้ไข และใช้เทคนิคและวิธีการสอนหลากหลายสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นพบและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ และอภิปรายการนำความรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต ที่ได้รับไปเชื่อมโยงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉราพร รักดีสมัย (2555, หน้า 121-122) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านบกห้วยโนน อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีความมั่นใจ สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง กล้าคิด กล้าทำ และสามารถนำความรู้เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ ทศนีย์ บุตรดีวงศ์ (2556, หน้า 122) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนรู้อย่างบูรณาการของบุคลากร โรงเรียนบ้านนาแยง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการพัฒนาคู่มือในการจัดการเรียนรู้อย่างบูรณาการหลังจากได้รับการพัฒนา ผู้ร่วมวิจัยสามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างมั่นใจและเกิดประสิทธิภาพ

3.2 การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนบางคนไม่คุ้นชินกับการอภิปรายแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ดังนั้นครูต้องพยายามให้นักเรียนมีโอกาสได้อภิปรายแสดงความรู้สึกนึกคิดบ่อยขึ้น เพื่อสร้างความเคยชินให้กับนักเรียน ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกันกับเพื่อนๆ ในกลุ่มและนักเรียนได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พจนารัตน์ บุตรชารี (2552, หน้า 120) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาครูเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านสร้างพาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3 ผลจากการวัดระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครูพบว่ามีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนสามารถนำหลักการแนวคิดทฤษฎีจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น

1.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นการพัฒนาศักยภาพครูที่ดีเนื่องจากทำให้ครูเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนครูได้รับความรู้ความเข้าใจ ได้ฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการจัดการกิจกรรมจริง สามารถจัดทำแผนการจัดการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแล้วนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมได้จริง

1.3 การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตทำให้ครูเกิดทักษะด้านการจัดกิจกรรมมากขึ้นโดยการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม การได้รับการนิเทศภายในส่งผลให้นักเรียนมีทักษะชีวิตเพิ่มขึ้น เกิดแรงจูงใจในการทำงานและสามารถนำเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมไปปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 การนิเทศการเขียนแผนการจัดการกิจกรรมแบบให้คำชี้แนะ ส่งผลให้ครูมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรม ครูมีแผนการจัดการ สามารถ

พัฒนาการเขียนแผนการจัดกิจกรรมได้มีคุณภาพมากขึ้น จึงอาจนำรูปแบบการนิเทศแบบให้คำชี้แนะไปใช้ในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ หรือนำไปนิเทศการทำงานของคุณให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผู้บริหาร และบุคลากรทุกคนควรส่งเสริมให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโดยประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนวิธีสอนให้ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะที่สำคัญของนักเรียน

2.2 การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต ควรใช้ระยะเวลาในการดำเนินการมากขึ้นเพื่อให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี